

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24620>

Özet

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği, bireylerin **benlik saygısı** yapısını iki temel boyutta, yani duygusal kabul ve yeterlik inancı bağlamında değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, Tayfun Doğan tarafından 2011 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, benlik saygısının sadece tek bir genel skorla değil, aynı zamanda bireyin kendine yönelik duygusal kabulünü (**Kendini Sevme**) ve belirli görevleri başarıya yeteneğine olan inancı (**Özyeterlik**) ayrı ayrı ölçen iki faktörlü bir modelin Türk kültürü bağlamında geçerlik ve güvenilirliğini incelemiştir.

Bu ölçek, özellikle benlik saygısı düzeylerinin altındaki spesifik psikolojik bileşenleri anlamak isteyen araştırmacılar ve klinisyenler için değerli bir araçtır. Elde edilen iki ayrı skor sayesinde, müdahale stratejileri bireyin öz-değer sorunlarına veya yetenek inancı eksikliklerine odaklanacak şekilde özelleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği, **benlik saygısı**, **öz yeterlik**, öz sevgi, psikometrik uyarlama, Tayfun Doğan, iki boyutlu benlik saygısı.

Yazarlar

Tayfun Doğan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, benlik saygısının iki ana bileşenini, yani kendini sevme (self-liking) ve öz yeterlik (self-competence) bileşenlerini birbirinden bağımsız olarak ölçmektir. Bu ayrılmış yapılar, bireyin psikolojik profilini daha derinlemesine analiz etme imkanı sunar. Örneğin, bir birey akademik olarak çok başarılı (yüksek özyeterlik) olmasına rağmen, kendini genel olarak değersiz hissedebilir (düşük kendini sevme).

Uyarlama çalışmasının birincil amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını ve özelliklerinin Türk örnekleminde de tutarlı ve güvenilir bir şekilde sürdürüldüğünü bilimsel yöntemlerle kanıtlamaktır. Bu sayede, Türkiye'deki psikoloji ve eğitim bilimleri alanlarında geçerli bir ölçüm aracı literatüre kazandırılmıştır.

Yapı

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği, **iki faktörlü bir yapı** üzerine kurulmuştur. Bu yapı, benlik saygısının duygusal ve bilişsel yönlerini temsil eden iki alt boyuttan oluşur:

Kendini Sevme Boyutu: Bireyin kendisine karşı duyduğu temel kabul, saygı ve olumlu duygusal tutumu ölçer. Bu boyut, kişinin kendini köksüz değerli görme derecesiyle ilikilidir.

Özyeterlik Boyutu: Bireyin kendi beceri ve yeteneklerine olan inancın, zorluklarla başa çıkma ve hedeflere ulaşma kapasitesine dair algısının ölçer. Bu boyut, genellikle başarı ve performansla ilikilidir.

Bu iki boyutun varlığı, benlik saygısı kavramının karmaşıklığını yansıtır ve araştırmacılara bu faktörlerin ruh sağlığı, akademik başarı ve kişilerarası ilişkiler üzerindeki farklı etkilerini inceleme fırsatı sunar. Ölçeğin iki boyutlu yapısı, **yapı geçerli** analizleri ile desteklenmiştir.

Geçerlik

Doğan (2011) tarafından yürütölen geçerlik çalışmasında, ölçeğin yapı geçerli faktör analizi teknikleriyle incelenmiştir. Çalışma, maddelerin orijinal ölçekte olduğu gibi iki ayrı faktör altında toplandığını doğrulamıştır. Bu bulgu, Türkçe formun teorik yapıyla başarıyla temsil ettiğini göstermektedir.

Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, Kendini Sevme ve Özyeterlik alt boyutlarının diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, depresyon, kaygı ve genel benlik saygısı) olan korelasyonlar incelenmiştir. Beklendiği gibi, Kendini Sevme boyutunun diğer **benlik saygısı** ölçekleri ile yüksek düzeyde ilişkili olduğu, Özyeterlik boyutunun ise daha çok başarı yönelimi ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir, bu da ölçeğin ayrırt edici geçerliğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alfa**) hesaplanarak raporlanmıştır. Uyarılma çalışmasında, hem ölçeğin bütünü hem de Kendini Sevme ve Özyeterlik alt boyutları için kabul edilebilir düzeyin üzerinde, yüksek iç tutarlılık değerleri elde edilmiştir. Bu yüksek katsayılar, ölçeği oluşturan maddelerin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlik çalışmalarıının sonuçları, ölçeğin zaman içinde ve farklı durumlarda uygulandığında kararlı ve güvenilir sonuçlar ürettiğini teyit etmektedir. Bu, ölçeğin araştırma ve uygulama ortamlarında kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarılma sürecinde, ölçeğin iki boyutlu yapısının incelemek amacıyla hem Keşfedici Faktör Analizi (KFA) hem de Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. KFA, maddelerin faktör yüklerini incelemeye ve iki temel faktörün varlığını desteklemiştir. DFA ise, toplanan verinin, Kendini Sevme ve Özyeterlik olarak ayrılan iki faktörlü teorik modele ne kadar iyi uyum

sa?lad???n? test etmi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, Ki-kare/serbestlik derecesi oran?, RMSEA, CFI) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu istatistiksel kan?tlar, Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği'nin Türkçe formunun, **benlik sayg?s?** yap?s?n? iki farklı bile?ene ay?rarak geçerli bir ölçüm sa?lad???n? göstermektedir.

Araç

Test Türü: **Psikometrik** Ölçek Uyarlamas?, Öz Bildirim Envanteri

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Spesifik derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta detaylı olarak yer almaktadır.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal Dil (Genellikle İngilizce)

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve Genel Yeti?kin Popülasyonu

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri (Yeti?kinlik)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlarından elde edilen bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, ka??t-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Öz-de?er, yeterlilik, duygusal kabul, psikolojik ölçme, özgüven, Tayfun Do?an, uyarlama çal??mas?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: tayfun@tayfundogan.net

Yaz??ma Adresi: Tayfun Do?an (Detaylı kurum adresi için yazarın akademik yay?nlarına başvurulmalıdır.)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması 2011 yılında yay?nlanmıştır. Ölçeğin

akademik araştırma amaçlı kullanılmış için genellikle sorumlu yazar Tayfun Doğan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım koşulları ve potansiyel ücretler (ticari uygulamalar için) yazar tarafından belirlenmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dökümanı aşardaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: kendini-sevmeozyeterlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Doğan, T. (2011). İki boyutlu benlik saygısı: Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeğinin Türkçe uyarlaması, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 126-137.

(Orijinal ölçeğin kaynak referansı, uyarlama makalesinde belirtilen Kernis ve arkadaşları tarafından geliştirilen Self-Liking and Self-Competence Scale olmalıdır.)

Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ařardaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, telif hakları nedeniyle doğrudan burada sunulmamaktadır. Maddeler, yukarıda belirtilen kaynak makalenin eklerinde veya sorumlu yazar Tayfun Doğan ile iletişime geçilerek temin edilebilir. Maddeler, Kendini Sevme ve Özyeterlik boyutlarına ait ifadelerden oluşmaktadır.